

Vlaams
Parlement

ingediend op **1511** (2017-2018) – Nr. 2
27 juni 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door Paul Cordy

over het voorstel van resolutie

van Bart Caron, Elisabeth Meuleman,
Elke Van den Brandt, Björn Rzoska en Imade Annouri

betreffende een menswaardig handhavingsbeleid
ten aanzien van mensen
zonder geldige verblijfsvergunning
die deelnemen aan activiteiten
op het vlak van cultuur, sport, opleiding of zorg

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting:

Voorzitter: Paul Van Miert.

Vaste leden:

Paul Cordy, Matthias Diependaele, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Jan Peumans, Paul Van Miert;
Jenne De Potter, Katrien Schryvers, Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Bart Somers;
Jan Bertels, Joris Vandenbroucke;
Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Annick De Ridder, Andries Gryffroy, Peter Persyn, Axel Ronse, Kris Van Dijck;
Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Ward Kennes, Katrien Partyka;
Rik Daems, Marino Keulen;
Michèle Hostekint, Güler Turan;
Wouter Vanbesien.

Documenten in het dossier:

1511 (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting door Bart Caron.....	4
2. Bespreking.....	5
2.1. Tussenkomst van Marius Meremans.....	5
2.2. Tussenkomst van Paul Cordy	5
2.3. Tussenkomst van Willem-Frederik Schiltz	6
2.4. Tussenkomst van Joris Poschet	6
2.5. Tussenkomst van Jan Bertels.....	7
2.6. Repliek van Bart Caron	7
3. Stemming.....	8

Op dinsdag 26 juni 2018 besprak de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting het voorstel van resolutie van Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Elke Van den Brandt, Björn Rzoska en Imade Annouri betreffende een menswaardig handhavingsbeleid ten aanzien van mensen zonder geldige verblijfsvergunning die deelnemen aan activiteiten op het vlak van cultuur, sport, opleiding of zorg (*Parl. St. Vl. Parl. 2017-18, nr. 1511/1*).

1. Toelichting door Bart Caron

Bart Caron refereert aan de aanleiding van het voorstel van resolutie, de inval van een aantal overheidsdiensten bij de Brusselse vzw Globe Aroma. Het voorstel van resolutie is echter algemener en gaat over de positie van vluchtelingen en asielzoekers bij ons in het jeugdwerk, de cultuur en de sport.

Het voorstel beoogt die mensen in een tussenstation van het leven (tijdens hun asielaanvraag) vrijetijdsactiviteiten aan te bieden, die tegelijk een vorm van integratie zijn en een hulpmiddel om een plaats in de samenleving te verwerven.

Het voorstel vertrekt van artikel 23 van de Grondwet dat aan iedereen die op het grondgebied vertoeft het recht garandeert om een menswaardig leven te leiden en daartoe de nodige economische, sociale en culturele rechten bepaalt, en artikel 24 dat het recht op onderwijs voor allen vastlegt.

Het voornoemde incident was ook aanleiding voor heel wat culturele en sociale middenveldorganisaties om aan te dringen hun activiteiten in een veilige omgeving (geen 'safe place' waar je de wet mag overtreden) te kunnen aanbieden.

Bij momenten lijkt het of het doel is die organisaties te intimideren, eerder dan respect te tonen voor de inzet van de vele professionals en vrijwilligers in de culturele wereld om de nieuwe Vlamingen betrokkenheid te bieden.

Het voorstel van resolutie doet geen afbreuk aan wet- of regelgeving, ook niet op vlak van handhaving. Het is dus niet de bedoeling de discussie te openen over open grenzen of bevelen tot terugkeer, daarover zijn er wetten. Het gaat louter over vrijetijdsactiviteiten, doorgaans tijdens de aanvraagperiode voor asiel.

Daarom vragen de stellers van het voorstel aan de Vlaamse Regering er bij de Federale Regering en de lokale besturen die belast zijn met de handhaving van onder meer de verblijfswetgeving op aan te dringen dat ze de nodige terughoudendheid aan de dag leggen bij de wijze, de plaats en het tijdstip waarop handhavingsacties worden opgezet.

Voorts vragen zij de Federale Regering te vragen bij dat soort handhavingsacties in het bijzonder respect op te brengen voor activiteiten op het vlak van cultuur, sport, opleiding of zorg die georganiseerd worden door de Vlaamse Gemeenschap of organisaties die met subsidies van de Vlaamse Gemeenschap actief zijn.

Daarnaast vragen de indieners de Vlaamse Regering daarvoor in overleg met de Federale Regering en de bevoegde ordediensten tijdstippen en plaatsen vast te leggen waarop principieel voorrang gegeven wordt aan het recht van mensen om deel te nemen aan activiteiten op het vlak van cultuur, sport, onderwijs, opleiding of zorg, alsook aan de Federale Regering te vragen dat ze die afspraken verduidelijkt in een omzendbrief, naar analogie van de terughoudendheid voor het optreden van politiediensten in scholen vastgelegd in de omzendbrief van 29 april 2003 betreffende de verwijdering van gezinnen met schoolgaand(e) kind(eren) van minder dan 18 jaar.

2. Bespreking

2.1. Tussenkomsst van Marius Meremans

Marius Meremans vindt dat Bart Caron het voorstel van resolutie zachter voorstelt dan het in feite is. De spreker heeft van de directie van Globe Aroma vernomen dat de vzw buiten elk politiek initiatief wil blijven. Blijkbaar probeert de partij Groen iets te poneren waar de organisatie zelf geen vragende partij voor is.

Het voorstel van resolutie doet hem denken aan het lied Fascist Cops van punkgroep The Kids met Ludo Mariman als frontman uit 1978. Hij leest immers in de tekst een diep wantrouwen jegens de politie. Groen doet hen af als cowboys die niet terughoudend genoeg zijn. Hij acht dat gevaarlijk in tijden dat die mensen hun leven riskeren. Van de politiediensten “de nodige terughoudendheid” vragen, is hetzelfde als hun huidige werkwijze veroordelen. En hoe kunnen ze die terughoudendheid tonen: vooraf toestemming vragen vooraleer ergens te controleren?

Ook de passage in het voorstel van resolutie over open grenzen heeft een dubbele bodem. Groen is tegen open grenzen, maar wil toch liever geen controle op bepaalde plaatsen. Dat is als een leerkracht die zijn leerlingen verbiedt te spieken maar tegelijk duidelijk maakt dat hij dat niet zal controleren op het examen.

Dat de partij bevriende organisaties die aanleunen bij een bepaald ideologisch gedachtegoed ter wille wil zijn, is iets wat al vragen oproept bij de spreker. Dat die organisaties totaal geen vragende partij zijn voor het initiatief, dat uit de tekst wantrouwen tegenover politiediensten spreekt en dat de indieners tegen open grenzen claimen te zijn maar eveneens tegen controles, zijn contradicties, die maken dat N-VA het voorstel niet zal goedkeuren. Meer nog, de spreker vindt dat Groen zich op gevaarlijk en bedenkelijk terrein begeeft.

2.2. Tussenkomsst van Paul Cordy

Paul Cordy weet dat de grondwetsartikelen 23 en 24 geen rechtstreekse werking hebben. Dat betekent dat omzetting via wetten en decreten nodig is, eventueel opgelegd door verdragsrecht. Onderwijs aan minderjarigen is op die manier geregeld en gegarandeerd.

Artikel 23 over sociale en culturele rechten behelst ook het recht op arbeid, dus de vrijheid arbeid te zoeken. Iemand moet echter over verblijfsrecht beschikken om daar een beroep op te kunnen doen. Het is niet vanzelfsprekend de andere rechten wel te laten gelden als het verblijfsrecht nog niet is toegekend.

Mensen zonder verblijfsrecht kunnen ook enkel als vrijwilliger optreden als ze kinderen hebben die onderwijs volgen.

Als de stellers van het voorstel gevolgd worden, ontstaat de vreemde situatie dat mensen zonder verblijfsrecht wel de activiteit kunnen bezoeken maar er niet voor kunnen optreden als vrijwilliger. Zo ze dat toch doen, kunnen zowel zij als de organisatie gestraft worden.

Als het voorstel letterlijk toegepast wordt, kan ook de arbeidsinspectie geen controles meer uitvoeren, want ze zou maar eens per toeval in een of andere horecazaak in het weekend op iemand zonder verblijfsrecht kunnen stuiten. Kortom, hij heeft heel wat voorbehoud bij de verwijzing naar de twee grondwetsartikelen in het voorstel van resolutie.

2.3. Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz heeft enige sympathie voor het voorstel, maar toch zal Open Vld het niet steunen.

Hij vindt dat andere sprekers zich er te gemakkelijk vanaf maken door van dit voorstel een karikatuur te maken. Het gebeurt wel degelijk dat politiediensten, om tal van en zelfs niet altijd onbegrijpelijke redenen, meer machtsvertoon tentoonspreiden dan nodig of dat het uitzicht op succesvolle handhaving hen niet altijd aanspoort tot terughoudendheid.

Dat kan echter niet opgelost worden met een resolutie aan de Vlaamse Regering. Opmerkingen bij het gedrag van de federale politie horen in het Federale Parlement te worden aangekaart.

Klacht kan worden ingediend bij het comité dat toezicht houdt op de politiediensten. In het Vlaams Parlement kan het wel aangekaart worden als culturele en sportieve evenementen stelselmatig of meer dan andere activiteiten geïmplementeerd worden door politieke controles, maar vooralsnog is dat niet het geval.

Wie illegaal in het land verblijft en het bevel gekregen heeft het grondgebied te verlaten, moet zich niet meer integreren in sociale activiteiten. Als iemand daar bezwaar tegen heeft, moet hij ingaan tegen de asielprocedure. Er zijn wel degelijk stappen gezet om ervoor te zorgen dat niemand nodeloos lang in het land moet blijven en zich genoodzaakt ziet verweven te raken in culturele of sportieve evenementen.

Kortom, het Vlaams Parlement is niet het forum voor dit probleem. Open Vld zal tegen het voorstel stemmen.

2.4. Tussenkost van Joris Poschet

Joris Poschet verwijst naar de bespreking over dit onderwerp in de commissie Cultuur op 22 februari laatstleden (*Vragen om uitleg* Vl.Parl. 2017-18, nr. 1107, 1112, 1125, 1127 en 1137).

Namens CD&V benadrukt hij de noodzaak van een correct en humaan asiel- en migratiebeleid en van de correcte toepassing van de wet waarvoor de verschillende overheidsdiensten logischerwijze moeten samenwerken.

Cultuur en sport kunnen een belangrijke rol spelen bij een deradicaliseringsbeleid waar alle fracties de schouders willen onder zetten, zoals blijkt uit de resoluties van 19 mei 2015. CD&V wil de naleving van de wetten combineren met een verbonden samenleving.

Controleacties en onderzoek naar misdrijven moeten correct en proportioneel verlopen. Politie en gerecht oordelen over die proportionaliteit, en er zijn ook voldoende controlemechanismen daarop.

Veilige en sterke grenzen en interne veiligheid zijn nodig, ook voor het veiligheidsgevoel bij de burger. Op elk moment een razzia te vrezen hebben bij een bezoek aan een culturele instelling, tast echter dat veiligheidsgevoel aan.

CD&V denkt echter dat er andere methoden bestaan om buitensporigheden aan te pakken en zal dit voorstel dus niet steunen.

2.5. Tussenkomsst van Jan Bertels

Jan Bertels pleit tegen karikaturisering en voor sereniteit over dit maatschappelijk thema dat velen aanbelangt.

Het voorstel onterecht betichten voor open grenzen te zijn en het wantrouwen ten aanzien van de politie aan te wakkeren, verarmt het debat.

De lokale politie wil niet liever dan menswaardig en menselijk op te treden. De omzendbrief Onderwijs waarnaar het voorstel terecht verwijst, geeft hen een duidelijk handleiding voor de verwijdering van gezinnen met schoolgaande kinderen. Dat verdient navolging.

Het debat hoort op het federale niveau. De rechten en plichten van elkeen, noch de grenzen zijn het onderwerp van dit voorstel, maar wel een menswaardige behandeling van elkeen die in dit land verblijft. Daar kan sp.a alleen maar achter staan.

2.6. Repliek van Bart Caron

Bart Caron herhaalt dat het voorstel een aanleiding had, maar daar niet over gaat. Hij wil niemand misbruiken om een politiek punt te maken.

Het voorstel wil, zoals ook Joris Poschet zegt, verhinderen dat door niet-proportionele interventie in de vrijetijdssector (een gevoel van) onveiligheid veroorzaakt wordt.

Hij benadrukt dat het voorstel absoluut geen wantrouwen uitspreekt tegenover de politiediensten. Met de nodige terughoudendheid bedoelen de indieners niets anders dan dat de politie menswaardig optreedt bij de handhaving, iets wat ze zelf ook wil. Tijdens een voorstelling met tweehonderd toeschouwers binnenvallen met een gewapende en grote politiemacht, was in dit geval disproportioneel. Gepaste terughoudendheid zou zijn dat voor of na de voorstelling doen.

In dat concrete dossier zou een coördinatieprobleem aan de basis van de fout gelegen hebben, maar het moge een les zijn. De discussie over de open grenzen laat hij passeren want dat is niet de kwestie.

Paul Cordy heeft gelijk dat er een decreet nodig is om de grondwetsartikelen rechtstreeks uitwerking te laten hebben. In het geval van arbeid is dat geregeld, voor de andere aspecten niet.

De omzendbrief inzake onderwijs zet dat grondrecht wel om voor kinderen van personen die uitgewezen worden. Juridisch is er discussie mogelijk, maar inhoudelijk valt er wel een analogie te maken.

Hij dankt de heren Schiltz, Poschet en Bertels voor hun genuanceerde tussenkomsten.

Het klopt echter dat het thema een federale aangelegenheid is die op dat niveau moet worden behandeld. Vlaanderen is echter wel bevoegd voor jeugdwerk, cultuur, sport, opleiding en zorg en moet de aanwezigen daar, of ze nu legaal in het land zijn of niet, veiligheid bieden. Voor wie papieren heeft, moet het een stap zijn naar integratie.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie van Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Elke Van den Brandt, Björn Rzoska en Imade Annouri betreffende een menswaardig handhavingsbeleid ten aanzien van mensen zonder geldige verblijfsvergunning die deelnemen aan activiteiten op het vlak van cultuur, sport, opleiding of zorg (*Parl. St. VI. Parl. 2017-18, nr. 1511/1*) wordt verworpen met 10 stemmen tegen 3.

Paul VAN MIERT,
voorzitter

Paul CORDY,
verslaggever